GAZETA LWOWSKA

We Srode N° 115. 8. Października 1823.

Wiadomości kraiowe.

— *Z Wiednia d. 30. Września.* —

Hrabia Casa Flores od Rejencyi Madryckiey postanowioney w czasie niewoli Króla, mianowany do Dworu naszego nadzwyczaynym Posłem i pełnomocnym Ministrem Króla Jmci katolickiego, przybył tutay dnia 24go Września.

C. K. zjednoczona nadworna Kancelaryia zaleconych sobie z dobrych usług Galicyyskich gubernialnych Koncepistów Felixa Rozwadowskiego i Mateusza Krajewskiego mianować raczyła cyrkułowymi Kommissarzami trzeciey klassy.

Kurs Wiedeński z dnia 30go Września: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 81 1/8. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. 121 1/4 — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 102 1/8. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M. K. ——— Kurs na Augszburg za 100 Kur. 98 1/2 Br. Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8. — Akcyie bankowe, iedna po 906 3/10 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

Do Strazburga nadeszła d. 19. Września następuiąca telegraficzna wiadomość:

Minister Spraw Wewnętrznych do Prezydenta Niższego Renu.

»Miasto i twierdza Pamplona kapitulowały, ponieważ ostatnia ogniem naszey broni »znacznie uszkodzoną była, i nie iest w stanie »sama dłużey dawać ognia.«

»Żołnierze osady zostali woiennymi ieńcami i odesłani będą do Francyi.«

Gazeta Madrycka z d. 11go Września donosi z Puerto de Santa Maria pod d. 6. wspomnionego miesiąca, co następuie: »Dnia wczorayszego z rana przybył tu Deputowany Alava w towarzystwie Pułkownika od artyleryi. Obu wysłano w tym zamiarze, ażeby Xiążęcia Angouleme skłonili do układów. Parlamentarze ci wraz z Xięciem Guiche odieżdżali do Kadyxu dnia tego samego w południe, lecz ostatni powrócił z tamtąd o 9 godzinie wieczorem. Dzisiay o pół do 11tey godziny wyprawiono drugiego Parlamentarza do Kadyxu, P. Chaslie Adjutanta Jenerała Porucznika Hrabi Bourdesoult. — Eskadrę Francuzką pomnożono dzisiay trzema okrętami liniowemi i pięcią fregatami. I flotylę także powiększono znacznie, tak dalece, że wszystko iest na pogotowiu do dobiiania się przemocą wolności Królewskiey, gdyby nie chciano zawrzeć układów. Zapewniaią, że Jenerał Alava podał za warunek wolności Królewskiey, ażeby Xiążę Angouleme nową uprawnił Konstytucyią, i żeby ią J. K. Mość podpisał. Jak się spodziewać było można wniosek ten odrzucono z niechęcią. Tym czasem iest rzeczą podobno do prawdy, że poiednanie nastąpi, ponieważ uwięziciele Króla mocno przerażeni byli zdobyciem Trocadero i w smutnem znaydują się położeniu. — Gubernator Valdes dawał obiad dla Xiążęcia Guiche, na którym był także Riego.*) Ten ostatni uciekł z Malagi popełniwszy w tem mieście i w iego okolicach wszelkie, iakie tylko bydź mogą, okrucienstwa. — Jenerał Valdes zwołać kazał władze Kadyxu. Zdaie się, że dwa zamiary uczyniono w Kadyxie, cofaią po pierwsze dawne postanowienie, na mocy którego chcieli raczey zagrzebać się pod gruzami Kadyxu, niżeli przystać na iakiekolwiek układy, po drugie, myślą zwlekać tyle czasu, ile będzie można, w nadziei, iż eskadra Francuzka trafem iakim, albo nadeyściem porównania dnia z nocą zmuszoną będzie do odstąpienia od morskiey blokady, a rewolucyioniści tymczasem będą mogli uyść bezkarnie. I w samey istocie odpowiedzieli na wnioski uczynione ze strony Francuzkiey, że muszą ie przełożyć stanom do narady, które w tym celu zwołane będą. Xiążę poznawszy się na ich zdradnych zamysłach odpowiedział im przez Parlamentarza, który oddalił się do Kadyxu o 1/2 do 11 godziny z

*) Redaktor Gazety Madryckiey zle był uwiadomiony, P. Guiche ani z Valdesem, ani z Riegiem nie obiadował.
Uwaga Dziennika rozpraw, który wyiął powyższy artykuł z Gazety Madr.

rana, że albo o 9 godzinie będzie Król Jmć wolny, albo obroty woienne daley przedsiebrane będą.«

Monitor z d. 21. Września zawiera następuiące telegraficzne doniesienie:

„Orcoyen dnia 18. Września 1823.“

»Marszałek Lauryston do Ministra Woyny:«

»Jutro rano wkroczy woysko Francuzkie do miasta Pamplony, twierdzę zaięło ono ieszcze od dnia wczorayszego wieczorem.«

»Municypalność weydzie także do tego miasta w godzinę poźniey pod zasłoną Francuzkiego woyska i dwóch Hiszpańskich kompanii.«

List poźnieyszy z Puerto de Santa Maria z d. 7. Września umieszczony w Dzienniku rozpraw opiewa: Słychać, że przerwano układy; Xiążę oświadczył, że żadnych przełożeń słuchać nie będzie, dopokąd Krol i iego rodzina uwolnionemi nie zostaną. Chociaż rewolucyoniści dosyć iuż są pognębieni, nie chcieli wszelako wypuścić swoiey zdobyczy, będziemy przeto musieli wykonać iaki drugi czyn stanowczy, nim ich do naszey woli skłoniemy. Mówią, że uderzenie na wyspę Leon ma nastąpić między 8. i 12. Września. Lecz niewiadomo ieszcze którego dnia, którey godziny i z którey strony. Taiemnica ta spoczywa dotąd w tayniku naszego dostoynego wodza, który tak trafnie umiał wybrać czas do zaięcia Trocadero. Ze stron wszystkich doselaią nam zapasy woienne i artyleryią. Ballesteros pooddalał exaltowanych z woyska swoiego i zamknął ich w twierdzy Lorka, reszcie swoiego woyska kazał się oddalić na mieysca wyznaczone mu przez Jenerała Molitora.«

Gwiazda z d. 17. Września donosi z Puerto de Santa Maria pod d. 8. w. m.: »Jenerał Alava przybył tu dnia wczorayszego wieczorem (d. 7. Września) i dopiero dzisiay rano powrócił do Kadyxu. Noc całą przepędził u Hrabiego Bordesoulta.

Na końcu samym donosi pokrótce:

Santona kapitulowała d. 11. Września.

W Kadyxie panuie poróżnienie; mieszkańcy przedmieścia Lavina powstali i oświadczyli się za Królem. Pułk Infantki i pułk Madryckiey milicyi nie chciały słuchać rozkazów Riegi, który powrócił do Kadyxu, zostawiwszy woysko, co z nim razem odpłynęło do Malagi. Nasze krążące statki zmusiły to woysko do wylądowanie. gdzie zapewne zdybie się z naszém lądowém woyskiem. — Zapewniaią, że także tego rana była utarczka w Kadyxie. Nie wątpiemy, że nie za długo skona tamteyszy Rząd Stanów. — Dnia dzisieyszego z rana wyszedł rozkaz do floty, ażeby aż do dalszych rozporządzeń nie strzelała na Kadyx.

P. N. Głoszą tutay, że Stany chcą nam oddać Króla i iego rodzinę, ale dla bezpieczeństwa współczłonków tego burzliwego zgromadzenia, pragną ieszcze kilka miesięcy posiadać Kadyx i wyspę Leon.«

Dziennik rozpraw z d. 18. Września zawiera następuiące wiadomości odebrane przez nadzwyczayną sposobność.

„Z Puerto de Santa Maria dnia 8go Września 1823.“

»Z pewnością są iuż nam wiadome szczegóły ostatnich układów.«

»Po odebraniu Trocadero, hersztowie rewolucyi w Kadyxie udali się przestraszeni do Króla, ażeby uyść losowi, który im zagrażał. Ferdynand zapominaiąc o występkach i o obrażeniach swoich uwięzicielów pisał do Xiążęcia Angouleme o zawieszenie broni, nim przyydzie do układów.«

»Xiążę Jmć odpowiedział, że dopokąd Królowi wolność przywróconą nie będzie, nie chce słyszeć ani o zawieszeniu broni, ani o poiednaniu. Xiążęciu Guiche zlecono zawieść tę wiadomość do Kadyxu.«

»Król pisał drugi list do Xiążęcia Angouleme pytaiąc się go co trzeba będzie czynić, ażeby mógł bydź w oczach Xiążęcia za wolnego uznany, upraszał raz ieszcze o zawieszenie broni.«

»Xiążę odpowiedział, że wtedy dopiero uzna wolność Króla Jmci, gdy tenże uda się pod obronę woyska Francuzkiego, mogą bydź albo bramy Kadyxu woysku otworzone, albo Król sam tylko z rodziną swoią może przybyć do Puerto de Santa Maria. Xiążę Jmć wyznaczył na tę ostatnią odpowiedź sześćgodzinną zwłokę czasu.«

»To działo się d. 6. Wczoray o 7 godzinie wieczorem przybył znowu Jenerał Alava z listem od Króla do Xiążęcia Angouleme i całą noc przepędził w główney kwaterze.«

»Stany obowiązuią się wypuścić Króla i Jego rodzinę na wolność, żądaią iednakże iako porękoymią swoiey osobistey wolności, ażeby mogły przez kilka miesięcy ieszcze posiadać Kadyx i wyspę Leon. Lecz Xiążę Angouleme żąda niezwłocznie, ażeby mu wyspę Leon oddano i t. d.

Gwiazda z d. 18: Września umieściła następuiące wiadomości nadeszło przez gońca:

„Z Puerto de Santa Maria dnia 9. Września 1823.

»Donosiłem iuż WPanu dnia wczorayszego, że potykano się na ulicach Kadyxu. Właśnie wtedy powrócił Jenerał Alava do tego miasta, gdy bezrząd do naywyższego doszedł stopnia. Bądź, że go stronnictwa słuchać nie chciały, bądź, że exaltowani odnieśli zwycięztwo, dosyć, że czas wyznaczony przez Xiążęcia Angouleme upłynął, a kroki nieprzyiacielskie na mocy Jego rozkazów znowu rozpoczęto. W kierunku ku zamkowi Puntales powtórnie dział grzmoty słyszeć się dały. Całe woysko cieszy się z tego niewymownie.«

Po niżey umieściła Gwiazda z Mataro d. 13. Września: »Nieprzyiacielska kolumna, o którey wylądowaniu i pochodzie ku Hostalrychowi iuż donosiłem WPanu dopędzoną została przez woysko pod sprawą Barona Nicolas będące, a po kilku obopólnych wystrzałach kazał iey dowódzca zatrąbić do odwrotu. Tak nieprzyiaciel krąży teraz po za linią operacyyną i nie ma więcey nadziei zbliżenia się do Hostalrychu, gdzie oprócz tego Jenerał Hrabia Rastignac przygotował wszystko do przywitania go. Ten Marszałek polny dowiedziawszy się o odwrótnych obrotach nieprzyiaciela, wysłał przeciw niemu iednę część swoiego woyska i ani wątpić nie można, że tym sposobem wpadnie nieprzyiaciel między dwa ognie. Załoga Barcelony będąc w tém mniemaniu, że linije nasze osłabione są wysłaniem oddziału celem ścigania nieprzyiaciela, uderzyła na nas z kilku punktów, ale odparliśmy ją wszędzie.«

Już od dni kilku krążyła po Paryżu przesadzona wiadomość, że w porcie Passages wybuchła zaraza (zgniła gorączka), którą przywiózł tam z sobą okręt przybyły z Hawanny. Dziennik Rozpraw zapewnia, że okręt ten stoi iuż od dwóch miesięcy w porcie Passages, a iednak nie postrzegano tam ani żadnego znaku zgniłey gorączki. Wprawdzie niektóre osoby zapadały na chorobę zwaną Typhus, którą zaraziły się od zbiegów Hiszpańskich z San Sebastian, lecz od dni 14 dwoie tylko ludzi umarło na tę słabość, a Władze woyskowe poczyniły natychmiast zapobiegaiące temu rozporządzenia. Monitor z d. 18. Września zawiera względem tego następuiące telegraficzne doniesienie z Bayonny datowane pod d. 17. Września: »Jenerał Dowódzca Bayonny do JW. Ministra Woyny: Dnia »15 nie robiła choroba w Passages żadnych »postępów i nigdzie nie pokazywała się oprócz »miasta. Z naywiększą ostrożnością postępnią »sobie przy kordonie. Żołnierze na straży będący nie wpuścili ani statków ani mieszkańców »chcących się przedzierać przez kordon. — »Twierdza Santona kapitulowała dnia 11go »Września.«

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Dawid Ricardo, sławny autor piszący o administracyi Narodowey i członek Parlamentu z Portarlington, umarł w wiosce swoiey w Glocestershire.

W kościele w Henley wystawiono pomnik Jenerałowi Dumouriez.

Kapitan Barrett, na okręcie przeznaczonym do Quebeku: »Lord Exmouth« pod 44° 2' szer. półn. a 27° dług zachod. ułowił flaszkę okrytą muszlami morskiemi, na którey był napis: »Wyprawa do bieguna północnego d. 7. Stycznia 1822. Flaszka ta puszczona w morze podbiegunowe północne, przez Oficerów wyprawy, wtenczas pod 5° na północ wyspy Melville do zamarznienia: wszystko pomyślnie.« To iest pierwszy znak autentyczny o życiu Parrego i iego towarzyszów i tyle przynaymniey oznacza, że od zatoki Hudsońskiey iuż na północ na morze podbiegunowe północne posunął się.

Francyia.

Jenerał Donnadieu przybył d. 12. z. m. z kąpiel w Barrèges do Dóbr swoich S. Barthelême, leżących w Departamencie Indry i Loiry, a dnia następuiącego obiął dowództwo nad czwartą woyskową dywizyią.

Powozy Xiężny Angoulême nadeszły d. 15. Września do Tuileryów; samey spodziewano się na d. 25.

Kontr-Admirał Hamelin stanął dnia 13. Września na Bretonnie w Brest.

Włochy.

Dokończenie wiadomości o teraźnieyszem Konklawe przerwanych w naszey ostatniey Gazecie:

»Wyrokiem z dnia 29. Sierpnia i w skutku Konstytucyi Papieża Grzegorza X. *singulis diebus humiles preces etc.*, by uprosić od Naywyższego prędki, pożądany i odpowiadaiący życzeniom wybór Papieża, rozkazał Kanał Wikary, dopóki Papieża nie obiorą, wić N. Sakrament tak w sekularnych i regularnych kościołach, podobnie iak

dziestogodzinne nabożeństwo, lecz bez processyi, przyczém wyznaczone przez Kardynała świeckie bractwa udadzą się tam przed- i po południu i na ulicy będą śpiwać litanije i odmawiać modlitwy podczas brakowania Oyca Sgo przepisane. Nabożeństwo to zaczęło się d. 3. Września, dnia tego z rana udało się Bractwo P. Maryi del Carmine alle tre Cannelle, a wieczorem bractwo P. Maryi delle Neve a Monti do głównego Laterańskiego kościoła. To samo działo się także następniącego Czwartku, którego dnia z rana poszło bractwo S. Tróycy de Pellegrini Convalescenti, a wieczorem bractwo Narodzenia Chrystusowego zwane także degli Agonizzanti do Watykańskiego kościoła, w Piątek zaś z rano udało się do Liberyiańskiego kościoła bractwo S. Małgorzaty da Cortona a wieczorem owo imienia P. Maryi. Podobnie dziać się będzie podczas całego ciągu wyboru. — Proboszczowie przedstawiaiąc świeckie Duchowieństwo wraz z żebrzącemi zakonami także d. 3. t. m. udali się z kościoła SS. Apostołów do Apostolskiego Kwirynalskiego pałacu, gdzie się Konklawe odprawia. Weszli tam przez bramę wielkiego gościńca, a stanąwszy przed kaplicą Uditori di Rota (gdzie podczas brakowania Papieża Papiezcy śpiewacy śpiewaią Mszą), zaśpiewali »*Veni Creator Spiritus!*« Wychodząc z wielkiego dziedzińca ciągle śpiewali aż do kościoła S. Sylwestra A Monte Cavalla, gdzie odprawiała się Msza śpiewana. To samo działo się d. 4. i 5 i trwać będzie aż do obrania Papieża. Senat Rzymski podług dawnego zwyczaiu i w porozumieniu z Kardynałem Szambelanem S. Kościoła, zwołał dnia 30. Sierpnia hasłem dzwonu do sali Kapitolińskiey 50 Konserwatorów wybranych Radcami z 70 Rzymskich Patrycyiuszów, z których 10 obiera podług przepisu Kardynał Szambelan a resztę 40 obieraią Konserwatorowie i Przeor Kaporyonów. Poczém Margrabia Casali pierwszy Konserwator, doniósł wspomnionemu Kardynałowi o uchwałach poczynionych iednogłośnie celem połączenia dawnych praw Rzymskiego Senatu z dawnemi formami Rządu i celem naylepszéy ekonomiki w wydatkach. Oznaymił także zgromadzeniu Kardynałów, że przełożeni obwodowey Policyi maią zastąpić mieysce dawnych 14 Kaporionów, lecz podług dawnego zwyczaiu Przeor Kaporionów zatrzyma ciągle Kaporyonat di Monti, że polecono tym przełożonym obwodów, iako zastępcom Kaporyonów, ażeby czuwali nad publiczną spokoynością i porządkiem, lecz nie wyłączaią się przeto z posłuszeństwa ku Gubernatorowi Rzymu i głównemu Dyrektorowi Policyi. — Dnia 26. Sierpnia odprawiano także uroczyste exekwie za Papieża w kościele Kassyneńskich Mnichów w Peruggia, do których zgromadzenia niegdyś Oyciec S. należał.«

»Kardynał Oppizzoni, Arcybiskup Boloński, odwiedziwszy kościoł Watykański wstąpił do Konklawe d. 7. Września ze zwyczaynemi oznakami uszanowania. Niedawno przybyli do Rzymu Kardynałowie Ruffo Scilla, Arcybiskup Neapolitański i Rusconi, Biskup Imoli, tudzież Legat Rawenny. Dnia 8go udał się Kardynał Ruffo do kościoła S. Piotra, a d. 10. wstąpił ze zwyczaynemi uroczystościami do Konklawe. — Duchowieństwo tak świeckie iak i Zakonne chodzi dotąd processiami do pałacu Kwirynalskiego i do kościoła S. Sylwestra i zwyczaynemi modłami uprasza o szczęśliwy wybór Papieża. W tym celu wystawiano zawsze N. Sakrament w kościołach wyznaczonych przez Kardynała Wikaryiusza della Genga. Dnia 6. z rana udało się bractwo S. Sakramentu di S. Angelo w processyi do kościoła P. Maryi in Trastevere, a po południu bractwo P. Maryi dell'Orazione zwane śmiertelném. Podobnie szły i inne bractwa przed południem i po południu do kościołów A Santo Spirito, S. Maria ad Martyres i t. d. — Dnia tego odprawili Dominikanie w kościele P. Maryi sopra Minerva uroczyste exekwie za zmarłego Papieża Piusa VII. swoiego opiekuna.«

Podług Gazety »*Diario di Roma*« z dnia 17go Września Ich Eminencyie Kardynałowie: Clermont-Tonnerre, Arcybiskup Tuluski i de la Fare, Arcybiskup Seneński, udali się na Konklawe d. 13., a d. 15. Kardynałowie: Firrao-Gravina, Arcybiskup w Palermo, Solara i Sanseverino, Legat w Forli. Jego Emin. Kardynał Caselli, Biskup Parmeński, przybył d. 16. do Rzymu.

Dnia 4. Września umarła w Rzymie w 61. roku życia swoiego Katarzyna Xiężniczka Sabaudzko-Carignan.

Redakcyia, J. Bensy; Druk, J. Pillera.